

Návrh OPATŘENÍ OBECNÉ POVAHY

Ministerstvo životního prostředí (dále jen „MŽP“) jako příslušný správní orgán podle ustanovení § 9 odst. 1 zákona č. 201/ 2012 Sb., o ochraně ovzduší, v platném znění, (dále jen „zákon“), v souladu s ustanovením § 171 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“),

vydává

Program zlepšování kvality ovzduší zóna Jihovýchod - CZ06Z

Úplné znění Programu zlepšování kvality ovzduší zóna Jihovýchod - CZ06Z (dále jen „Program“) je uvedeno v příloze, která tvoří nedílnou součást tohoto opatření obecné povahy.

Cílem Programu je dle § 9 odst. 1 zákona dosáhnout požadované kvality ovzduší pro znečišťující látky, jejichž imisní limity jsou uvedeny v bodu 1 a 3 přílohy č. 1 zákona, tuto kvalitu udržet či ji dále zlepšovat a to na celém území zóny Jihovýchod - CZ06Z (dále jen „zóna CZ06Z“).

Program je strukturován a formálně zpracován ve shodě s požadavky přílohy č. 5 k zákonu. Obsahuje podrobné geografické a demografické informace, popis kvality ovzduší v dané oblasti včetně detailní analýzy příčin nevyhovujícího stavu kvality ovzduší v oblasti. Součástí Programu je popis dosud přijatých opatření a realizovaných aktivit ke zlepšení kvality ovzduší a zejména popis souboru nových opatření včetně návrhu jejich financování.

I. Emisní stropy v zóně CZ06Z

1) Emisní stropy pro vybranou skupinu stacionárních zdrojů uvedených v příloze č. 2 zákona

Na území zóny CZ06Z nebyly identifikovány takové skupiny stacionárních zdrojů, které by splňovaly podmínky pro stanovení emisního stropu.

2) Emisní stropy pro silniční dopravu

Hodnoty emisních stropů pro silniční dopravu k roku 2020 pro zastavěná území (ve smyslu stavebního zákona) obcí s počtem obyvatel nad 5 000 nacházejících se v zóně CZ06Z jsou uvedeny v následující tabulce.

Kraj Vysočina		Jihomoravský kraj	
Zastavěné území obce	Emisní strop vyjádřený jako procentní snížení emisí PM ₁₀ z dopravy oproti současnému stavu (současný stav = 100 %)	Zastavěné území obce	Emisní strop vyjádřený jako procentní snížení emisí PM ₁₀ z dopravy oproti současnému stavu (současný stav = 100 %)
Humpolec	85%	Boskovice	75%
Pelhřimov	70%	Břeclav	65%
Třebíč	80%	Bučovice	60%
Velké Meziříčí	65%	Dubňany	85%
		Hodonín	85%
		Hustopeče	60%
		Kyjov	60%
		Mikulov	65%
		Slavkov u Brna	80%
		Strážnice	65%
		Šlapanice	70%
		Veselí nad Moravou	65%
		Vyškov	70%
		Znojmo	60%

II. Stacionární zdroje, u nichž byl identifikován významný příspěvek k překročení imisního limitu v zóně CZ06Z

Lokalita	Sivice, Tvarožná		Kód dle přílohy č. 2 k zákonu
IDFPROV ¹	Název	Pořadové číslo zdroje dle SPE ²	
747840051	CARMEUSE CZECH REPUBLIC s.r.o. - Vápenka Mokrá	101	5.1.1.
747840051	CARMEUSE CZECH REPUBLIC s.r.o. - Vápenka Mokrá	102	5.1.1.
747840051	CARMEUSE CZECH REPUBLIC s.r.o. - Vápenka Mokrá	103	5.1.1.
747840051	CARMEUSE CZECH REPUBLIC s.r.o. - Vápenka Mokrá	104	5.1.1.
747840051	CARMEUSE CZECH REPUBLIC s.r.o. - Vápenka Mokrá	105	5.1.1.
747840051	CARMEUSE CZECH REPUBLIC s.r.o. - Vápenka Mokrá	106	5.1.1.
747840051	CARMEUSE CZECH REPUBLIC s.r.o. - Vápenka Mokrá	107	5.1.1.
747840051	CARMEUSE CZECH REPUBLIC s.r.o. - Vápenka Mokrá	108	5.1.1.
747840051	CARMEUSE CZECH REPUBLIC s.r.o. - Vápenka Mokrá	109	5.1.1.
747840051	CARMEUSE CZECH REPUBLIC s.r.o. - Vápenka Mokrá	110	5.1.1.
747840051	CARMEUSE CZECH REPUBLIC s.r.o. - Vápenka Mokrá	111	5.1.1.
747840051	CARMEUSE CZECH REPUBLIC s.r.o. - Vápenka Mokrá	112	5.1.1.
747840051	CARMEUSE CZECH REPUBLIC s.r.o. - Vápenka Mokrá	113	5.1.1.
747840051	CARMEUSE CZECH REPUBLIC s.r.o. - Vápenka Mokrá	114	5.1.1.
747840051	CARMEUSE CZECH REPUBLIC s.r.o. - Vápenka Mokrá	115	5.1.1.
747840051	CARMEUSE CZECH REPUBLIC s.r.o. - Vápenka Mokrá	116	5.1.1.
747840051	CARMEUSE CZECH REPUBLIC s.r.o. - Vápenka Mokrá	117	5.1.1.
747840051	CARMEUSE CZECH REPUBLIC s.r.o. - Vápenka Mokrá	118	5.1.1.
747840051	CARMEUSE CZECH REPUBLIC s.r.o. - Vápenka Mokrá	120	5.1.1.
747840051	CARMEUSE CZECH REPUBLIC s.r.o. - Vápenka Mokrá	121	5.1.1.
747840051	CARMEUSE CZECH REPUBLIC s.r.o. - Vápenka Mokrá	122	5.1.1.
747840051	CARMEUSE CZECH REPUBLIC s.r.o. - Vápenka Mokrá	123	5.1.4.
747840051	CARMEUSE CZECH REPUBLIC s.r.o. - Vápenka Mokrá	124	5.1.4.
747840061	Českomoravský cement, a.s., nástupnická společnost - Cementárna Mokrá	101	5.1.2.
747840061	Českomoravský cement, a.s., nástupnická	102	5.1.3.

¹ kód identifikace provozovny

² souhrná provozní evidence

Lokalita		Sivice, Tvarožná	
IDFPROV ¹	Název	Pořadové číslo zdroje dle SPE ²	Kód dle přílohy č. 2 k zákonu
	společnost - Cementárna Mokrá		
747840061	Českomoravský cement, a.s., nástupnická společnost - Cementárna Mokrá	103	5.1.1.
Lokalita		Modřice	
IDFPROV	Název	Pořadové číslo zdroje SPE	Kód dle přílohy č. 2 k zákonu
621670242	MORAVOSTAV Brno, a.s. - recyklační středisko Modřice	101	5.11.
621620762	Stapo Morava a.s. - recyklační středisko Modřice*	101	5.11.

¹⁾ předpoklad ukončení provozu

III. Opatření ke snížení emisí a ke zlepšení kvality ovzduší v zóně CZ06Z

Kód opatření	Název opatření	Gesce*	Termín
AA1	Parkovací politika (omezení a zpoplatnění parkování v centrech měst)	obce	průběžně do 31. 12. 2020
AA2	Ekonomická podpora (dotace) provozu veřejné hromadné dopravy	obce, kraje	průběžně do 31. 12. 2020
AB1	Realizace páteřní sítě kapacitních komunikací pro automobilovou dopravu	MD, MMR	31.12.2020
AB2	Obchvaty měst a obcí	obce, kraje, MD, MMR	31. 12. 2020
AB3	Odstraňování bodových problémů na komunikační síti	obce, kraje, MD	průběžně do 31. 12. 2020
AB4	Výstavba a rekonstrukce železničních tratí	kraje, MD, MMR	průběžně do 31. 12. 2020
AB5	Výstavba a rekonstrukce tramvajových a trolejbusových tratí	obce	průběžně do 31. 12. 2020
AB6	Odstavná parkoviště, systémy Park&Ride a Kiss&Ride	obce	průběžně do 31. 12. 2020
AB7	Nízkoemisní zóny	obce	průběžně do 31. 12. 2020
AB8	Selektivní nebo úplné zákazy vjezdu	obce	průběžně do 31. 12. 2020
AB9	Integrované dopravní systémy	obce, kraje, MD	průběžně do 31. 12. 2020
AB10	Zvyšování kvality v systému veřejné dopravy	obce, kraje	průběžně do 31. 12. 2020
AB11	Zajištění preference MHD	obce, kraje	průběžně do 31. 12. 2020
AB12	Rozvoj alternativních pohonů ve veřejné dopravě	obce, kraje	průběžně do 31. 12. 2020
AB13	Podpora cyklistické dopravy	obce, kraje	průběžně do 31. 12. 2020
AB14	Podpora pěší dopravy	obce, kraje	průběžně do 31. 12. 2020
AB15	Zvýšení plynulosti dopravy v intravilánu	obce, kraje	průběžně do 31. 12. 2020
AB16	Úklid a údržba komunikací	obce, kraje, MD	průběžně do 31. 12. 2020
AB17	Omezení prašnosti výsadbou liniové zeleně	obce, kraje, MD	průběžně do 31. 12. 2020

Kód opatření	Název opatření	Gesce*	Termín
AB18	Omezování emisí z provozu vozidel města a jeho organizací	obce, kraje	průběžně do 31. 12. 2020
AB19	Podpora využití nízkoemisních a bezemisních pohonů v automobilové dopravě	obce, kraje	průběžně do 31. 12. 2020
AC1	Podpora carsharingu	obce, kraje	průběžně do 31. 12. 2020
BB1	Snížení vlivu průmyslových a energetických stacionárních zdrojů na úroveň znečištění ovzduší – Čištění spalin nebo odpadních plynů, úprava technologie	obce, kraje	průběžně do 31. 12. 2020
BB2	Snížování prašnosti v areálech průmyslových podniků, pořízení techniky pro omezení fugitivních emisí ze skládkování/skládek/z volného prostoru/z manipulace se sypkými materiály	obce, kraje	průběžně do 31. 12. 2020
BD1	Zpříšňování/stanovování podmínek provozu	obce, kraje	průběžně do 31. 12. 2020
BD2	Minimalizace imisních dopadů provozu nových stacionárních zdrojů (případně rekonstrukce stávajících zdrojů) v území	obce, kraje	průběžně do 31. 12. 2020
BD3	Omezování prašnosti ze stavební činnosti	obce, kraje	průběžně do 31. 12. 2020
CB2	Snížení emisí TZL a PM ₁₀ – omezení větrné eroze	obce, kraje, MZe	průběžně do 31. 12. 2020
DB1	Podpora přeměny topných systémů v domácnostech – Instalace a využívání nových nízkoemisních či bezemisních zdrojů energie	obce, kraje	průběžně do 31. 12. 2020
DB2	Snížení potřeby energie	obce, kraje	průběžně do 31. 12. 2020
DB3	Rozvoj environmentálně příznivé energetické infrastruktury – rozšiřování sítí zemního plynu, CZT	obce, kraje, MŽP, MPO	průběžně do 31. 12. 2020
EA1	Podmínky ochrany ovzduší pro veřejné zakázky	obce, kraje, MŽP	průběžně do 31. 12. 2020
EB1	Zpevnění povrchu nezpevněných komunikací a zvyšování podílu zeleně v obytné zástavbě	obce, kraje	průběžně do 31. 12. 2020
EB2	Snížování vlivu odvalů a průmyslových areálů na kvalitu ovzduší	obce, kraje	průběžně do 31. 12. 2020
EC1	Informování a osvěta veřejnosti v otázkách ochrany ovzduší	obce, kraje, MŽP	průběžně do 31. 12. 2020
ED1	Územní plánování	obce, kraje	průběžně do 31. 12. 2020

Odůvodnění

V případě, že je v zóně nebo aglomeraci vymezené v příloze č. 3 k zákonu překročen imisní limit stanovený v bodech 1 až 3 v příloze č. 1 k zákonu, nebo v případě, že je imisní limit stanovený v bodu 1 překročen vícekrát, než je zde stanovený maximální počet překročení, zpracuje MŽP ve spolupráci s příslušným krajským úřadem nebo obecním úřadem do 18 měsíců od konce kalendářního roku, ve kterém došlo k překročení imisního limitu, pro danou zónu nebo aglomeraci program zlepšování kvality ovzduší. MŽP ve spolupráci s příslušným krajským úřadem nebo obecním úřadem aktualizuje program zlepšování kvality ovzduší podle potřeby, nejméně však jednou za 3 roky.

Podle § 12 odst. 1 zákona při vydání stanoviska, závazného stanoviska a povolení provozu podle § 11 odst. 1 až 3 zákona vychází ministerstvo, krajský úřad a obecní úřad obce s rozšířenou působností z programů zlepšování kvality ovzduší a z úrovně znečištění znečišťujícími látkami, které mají stanoven imisní limit v bodech 1 a 2 přílohy č. 1 k tomuto zákonu.

Řešené znečišťující látky

V zóně CZ06Z bylo monitorovacími stanicemi zaznamenáno překročení imisních limitů stanovených v bodě 1 a 3 přílohy č. 1 zákona pro níže uvedené znečišťující látky (řešené znečišťující látky ve smyslu Programu). MŽP proto v souladu s ustanovením § 9 odst. 1 zákona zpracovalo pro tuto zónu program zlepšování kvality ovzduší. Jedná se o následující řešené znečišťující látky:

- suspendované částice:
 - PM₁₀: Dochází k překračování imisního limitu pro 24hodinové koncentrace.
 - PM_{2,5}: Dochází k překračování ročního imisního limitu.
- benzo(a)pyren: dochází k překračování ročního imisního limitu.

Ostatní znečišťující látky nejsou již delší časové období překračovány a nelze důvodně předpokládat, že by k překročení mělo v budoucnu dojít. Detailní popis stavu a vývoje kvality ovzduší i rozbor příčin zhoršené kvality ovzduší v zóně CZ06Z je obsahem kapitoly C.1 až C.7 Programu.

Postup zpracování Programu

MŽP návrh Programu zpracovalo za spolupráce řady odborných subjektů a účasti krajských úřadů, vybraných obcí s rozšířenou působností, Asociace krajů ČR, Svazu měst a obcí ČR, nevládních organizací zastřešených asociací Zelený kruh, zástupců Ministerstva dopravy,

zemědělství, průmyslu a obchodu, místního rozvoje, vnitra, zdravotnictví, vybraných provozovatelů stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší.

Za účelem přípravy a projednání návrhu Programu byla vytvořena diskusní platforma tzv. Regionální řídicí výbor. Regionální řídicí výbor pro zónu CZ06Z – Jihovýchod se konal na Magistrátu města Brna ve dne 16. 1. 2014 a 17. 3. 2014.

V rámci řídicích výborů mohli výše uvedení členové uplatnit své připomínky ke všem podkladovým částem Programu, které jim byly pravidelně předkládány. Rovněž návrh Programu byl členům řídicího výboru poskytnut s možností zaslání písemných připomínek. Zároveň bylo uspořádáno průběžné konferenční vypořádání připomínek a komentářů k rozeslaným návrhům, které proběhlo dne 24. 11. 2014 v Brně. Na základě uplatněných a akceptovaných připomínek byl návrh Programu upraven. Jednotlivé připomínky byly vypořádány písemně a zaslány členům Regionálního řídicího výboru.

Ad I) Emisní stropy v zóně CZ06Z

Emisní strop je, dle ustanovení § 2 písm. j) zákona, nejvýše přípustné množství znečišťující látky vnesené do ovzduší za kalendářní rok. Ve shodě s přílohou č. 5 k zákonu jsou emisní stropy součástí opatření obsažených v Programu.

Podle § 9 odst. 3 zákona krajský úřad zohlední emisní stropy stanovené programem v podmínkách povolení provozu podle § 11 odst. 2 písm. d) zákona a ministerstvo životního prostředí v podmínkách závazného stanoviska podle § 11 odst. 1 písm. b) zákona.

Emisní strop pro skupiny stacionárních zdrojů uvedených v příloze č. 2 zákona

Emisní strop se stanovuje v lokalitách, ve kterých byl Programem identifikován významný imisní příspěvek skupiny stacionárních zdrojů ve smyslu přílohy č. 2 zákona a které leží na území obce s rozšířenou působností, kde je dle map klouzavých pětiletých průměrů 2007 – 2011 konstruovaných ČHMÚ překročen některý z imisních limitů. Současně platí, že regulace vyjmenovaných stacionárních zdrojů územním emisním stropem se stanovuje tam, kde se na významném imisním příspěvku podílejí zdroje dvou a více provozovatelů. Emisní strop se stanovuje pro TZL³ pro rok 2020. Výpočet emisního stropu vycházel z údajů o množství vypouštěných (vykazovaných a fugitivních) emisí v roce 2011.

Ostatní podmínky, které byly aplikovány pro stanovení emisního stropu pro skupinu stacionárních zdrojů dle přílohy č. 2 zákona jsou uvedeny v kapitole E.1.1 a E.1.2 Programu.

Na území zóny CZ06Z nebyly identifikovány takové skupiny stacionárních zdrojů, které by splňovaly podmínky pro stanovení emisního stropu.

³ TZL = tuhé znečišťující látky

Emisní stropy pro silniční dopravu

Emisní stropy pro silniční dopravu byly stanoveny na základě posouzení souboru očekávaných efektů opatření ke snížení imisní zátěže z automobilové dopravy.

Emisní strop byl stanoven pro města s více než 5000 obyvateli, neboť u této kategorie měst již lze předpokládat podstatnější efekty spojené s omezováním objemů dopravy pomocí vyvážené nabídky regulačních a motivačních opatření (tj. nikoliv jen prostý přesun dopravy na nadřazenou komunikační síť). Emisní strop byl stanoven pro suspendované částice PM₁₀, u nichž je podíl dopravy na emisní a imisní zátěži nejméně výraznější a nejméně výraznější jsou tedy i efekty navržených opatření. Do stanovení vstupovaly pouze vybrané komunikace, vyčíslení emisí proto neslouží ke stanovení celkové emisní bilance, ale pouze pro získání relativní změny emisí mezi roky 2011 a 2020. Mezi vybrané komunikace (pro které je emisní strop počítán) nejsou zařazeny obchvatové komunikace, neboť jsou jedním ze zásadních opatření (vyvedení dopravy z intravilánu měst). Návrh emisních stropů následně vychází z předpokladu, že obchvaty by měly být vedeny převážně mimo zástavbu obcí, je proto stanoven pro emise z automobilové dopravy vedené v zastavěném území měst.

Emisní stropy jsou stanoveny relativně, jako procentuální hodnota emisí PM₁₀ v roce 2020 oproti výchozímu roku 2011.

Podrobný popis stanovení emisních stropů pro silniční dopravu je uveden v kapitole E.1.3 a E.1.4 Programu.

Ad II) Stacionární zdroje, u nichž byl identifikován významný příspěvek k překročení imisního limitu v zóně CZ06Z

Krajský úřad prověří možnost zpřísnění nebo stanovení dalších specifických emisních limitů, doplňujících technických podmínek provozu nebo emisních stropů u stacionárních zdrojů, u kterých byl při zpracování Programu identifikován významný příspěvek k překročení imisního limitu stanoveného v bodech 1 až 3 přílohy č. 1 zákona.

V Programu byly označeny jako vyjmenované stacionární zdroje s významným příspěvkem k překročení imisního limitu ty vyjmenované stacionární zdroje, které leží v obci s rozšířenou působností s překročeným imisním limitem a u nichž byl identifikován imisní příspěvek k ročním koncentracím PM₁₀ přesahující hodnotu 4 µg/m³. Zvolená hodnota 4 µg/m³ zajišťuje, že ve skupině významných vyjmenovaných stacionárních zdrojů budou zahrnuty všechny zdroje, které emitují nezanedbatelné množství emisí (tj. z výběru vypadly vyjmenované zdroje, které emitují v řádech kg emisí TZL za rok, jejichž regulace je bezpředmětná, jelikož by nepřinesla kýžený výsledek v podobě snížení imisní zátěže). Hodnota dále zajišťuje, že množství významných stacionárních zdrojů je administrativně uchopitelné a v praxi je tedy jejich regulace odpovědnými orgány proveditelná. V neposlední řadě se jedná o hodnotu, která minimalizuje vliv chyby rozptylového modelu, do kterého byly zahrnuty nejen emise vykazované nýbrž i emise fugitivní, které se v současnosti nevykazují.

Ad III) Opatření ke snížení emisí a ke zlepšení kvality ovzduší v zóně CZ06Z

Opatření ke snížení emisí a ke zlepšení kvality ovzduší byla stanovena dle jejich relevance a přínosů. Realizace uvedených opatření je plně v souladu s kompetencemi a příslušností jednotlivých orgánů veřejné správy. Pro jednotlivá opatření byl vyhodnocen jejich přínos a byly vytipovány lokality, kde by implementace těchto opatření byla nejvhodnější vzhledem k existujícím příčinám zhoršené kvality ovzduší v uvedených územích. Pro navržená opatření jsou rovněž zhodnoceny jejich synergické efekty současné realizace s jinými souvisejícími opatřeními.

Vyhodnocení SEA k Programu

...

Rozhodnutí o námitkách uplatněných k programu a jejich zdůvodnění

...

Vyhodnocení připomínek

...

Poučení

Do opatření obecné povahy a jeho odůvodnění může podle § 173 odst. 1 správního řádu každý nahlédnout u správního orgánu, který opatření obecné povahy vydal. Podle ustanovení § 173 odst. 1 správního řádu opatření obecné povahy nabývá účinnosti patnáctým dnem po dni vyvěšení veřejné vyhlášky na úřední desce MŽP. Proti opatření obecné povahy nelze podle § 173 odst. 2 správního řádu podat opravný prostředek.

Přílohy, které jsou nedílnou součástí opatření obecné povahy:

Program zlepšování kvality ovzduší zóna Jihovýchod - CZ06Z

Rozdělovník:

1. Úřední deska MŽP

Vyvěšeno: xx. xx. 2015

Sejmuto: xx. xx. 2015

2. Elektronická úřední deska Ministerstva životního prostředí

Vyvěšeno: xx. xx. 2015

Sejmuto: xx. xx. 2015

3. Obecní úřady obcí ležících v zóně CZ06Z - Jihovýchod

Vypraveno dne: xx. xx. 2015